

nedfættede Tariffen, vare Skolefondene ganske rolig komne til at gaa med til at tilbyde de tvægellige Skolelærere og deres Enteforsørgelse det samme, som Livrenteanstalten maatte tilbyde sine Interessenter. Nu gif man ikke den Vej, men deraf følger ikke, forekommer det mig, at Skolelærerne og deres Enteforsørgelse ikke have et ret naturligt Billighedskrav. Som jeg udtalte, bleve Skolelærerne spurgt om, hvor vidt de vare villige til frivillig at give en saadan Bonus, men de erklærede nej, det vilde de ganske sikkert ikke, de havde haft Tab nok ved, at de havde været nødt til at forsikre disse daarligere Liv, det kunde derfor ikke falde dem ind. Saa var der for Regeringen intet andet at gøre end at fremkomme med et Lovforslag i saa Henseende; thi naar man mente, at hvad jeg med et kort Udtryk vil kalde Ret og Billighed, talte for, at visse Skolelærere fik en Bonus, og Skolelærerne ikke vilde give den med det gode, var der ikke andet at gøre end at forelægge et Lovforslag derom. Et saadant blev altsaa forelagt. Jeg veed meget vel, at det er noget, man ikke ret synes om; men jeg kan ikke saa den Opfattelse ind i mit Hoved, at Skolelærerne ere et Slags smaa suveræne Raad, saaledes, at naar de en Gang have afflaaet noget, tør man ikke røre ved det. Den Betragtning deler jeg langt fra. Lovforslaget blev derfor i Fjor forelagt Folketinget. Folketinget modtog det for saa vidt velvillig, som det blev almindelig anerkendt fra alle Sider — jeg tror ikke, at nogen htre sig imod, at Billighed taler for, at Skolelærerne saa Bonus, men man mente, at Skolefondene burde ikke betale den. Man tænkte paa mange Udveje; men til sidst endte man med at mene, at Statskassen passende kunde betale det. Statskassen er jo en rig Anstalt her til Lands, og naar man ikke finder, at kommunale Autoriteter eller private kunne betale det ene eller det andet, er jo intet nemmere end at henvende sig til Statskassen. Det var derfor ganske naturligt, at da man ikke vilde paalægge Skolefondene at betale og ikke kunde finde nogen anden, som skulde gøre det, laa det nærmest at henvende sig til Statskassen. Da det for mig som Kultusminister var temmelig ligegyldigt, hvorfra Pengene kom, naar blot Skolelærerne fik, hvad jeg mente tilkom dem, forhandlede jeg med Finansministeren om den Sag, men han erklærede paa det bestemteste, at herom kunde der ikke være Tale, og at han under ingen Omstændigheder vilde gaa ind paa, at Statskassen kom til at betale i Stedet for Skolefondene. Under Forhandlingerne fremkom der imidlertid den

Tanke — jeg tør ikke sige, fra hvem den fremkom fra først af, men den blev i alt Fald greben af mig og nærmere præciseret under Sagens Behandling i Folketinget og af vedkommende ordførende Talere dernede accepteret — den Tanke, at man vel paa den ene Side skulde finde sig i, at Skolefondene udbetalte denne Bonus, men at man saa paa den anden Side skulde ophæve Bestemmelsen om, at Skolefondene skulde være Forsikringsanstalter for tvægellige Skolelærere. Dermed bortfaldt Sagen i Fjor, idet der ikke var Tid til at forfølge denne Vej, men paa det Grundlag, der saaledes var fremkommet, blev et Lovforslag udarbejdet, efter at først Livrenteanstalten havde faaet Lejlighed til at htre sig derom. Lovforslaget blev udarbejdet i fuldkommen Overensstemmelse med de Forslag, der fremkom fra denne Anstalt, og forelagt det andet Ting. Der blev det henvist til Finansudvalget, og jeg tør vel nok udtale det her, da det er en bekendt Sag, skont det ikke foreligger trykt, at Finansudvalget anerkendte, at det var meget godt for Skolefondene for Fremtiden at blive fri for Forsikringen af disse daarligere Liv, men paa den anden Side fandt man det betænkeligt at paalægge dem en saa uhyre stor Sum, som der var Tale om, en 60,000 Kr.; den maatte nok Statskassen kunne udrede. Indstillingen i Finansudvalgets foreløbige Betænkning gif derfor ud paa, at Lovforslaget skulde vedtages, men at Statskassen og ikke Skolefondene skulde udrede de 60,000 Kr. Som min Pligt var, forelagde jeg atter Spørgsmaalet for Finansministeren, thi paa han kom det an, men ligesom Aaret forud erklærede han paa det bestemteste, hvad jeg for øvrigt ikke havde næret nogen Tvivl om, at derpaa vilde han ikke gaa ind; han indsa ikke, hvad den Sag vedkom Statskassen, det maatte være Skolefondenes Sag at udrede de 60,000 Kr. Sagen kom saa til videre Behandling i det andet Ting, og, som det vil være det høje Ting bekendt, lykkedes det efter nogen Diskussion at føre den igennem saaledes, som den var forelagt af Regeringen, og som den altsaa nu foreligger dette Ting. Jeg maa nu tillade mig at sige her, hvad jeg sagde nede i det andet Ting, at efter min Overbevisning er det en god Forretning, Skolefondene gøre. Skolefondene blive for al Fremtid fri for den for dem høist ubehagelige Bestemmelse i § 21 af Loven af 1856 imod, at udbetale denne Bonus. Sagen maa nu simpelthen saaledes: En ten bliver Loven af 1856 som den er, thi lige saa lidt som det er Finansministerens Hensigt at gaa ind paa, at Statskassen betaler